

BØRNE- OG
UNDERVISNINGSMINISTERIET

Børne- og Undervisningsudvalget
Christiansborg

Svar på alm. del – spørgsmål 311

I brev af 27. juni 2024 har udvalget efter ønske Lotte Rod (RV) stillet mig følgende spørgsmål, der hermed besvares endeligt:

29. august 2024
Sagsnr.: 24/21817

Alm. del – spørgsmål 311:

Vil ministeren redegøre for virkningen på offentlige finanser og arbejdsudbuddet, hvis egenbetalingen til efterskolerne reduceres med hhv. 100 pct., 75 pct., 50 pct. og 25 pct. for børn fra familier med en husstandsindkomst på hhv. under 275.000 kr. og under 290.000 kr.?

Svar:

Efterskolerne fastsætter selv deres elevbetaling, idet den ikke må være væsentligt over gennemsnittet for skoleformen. Egenbetalingen til efterskoler er af individuel størrelse for hver elev, da egenbetalingen beregnes ud fra skolens elevbetaling (skolens pris) fratrukket den indkomstbestemte statslige elevstøtte, som eleven er berettiget til at modtage, samt evt. individuel supplerende elevstøtte eller anden støtte. På den baggrund vurderes det, at der inden for de nuværende rammer ikke kan opstilles en model for proportionale reduktioner i egenbetalingen til efterskoler.

Der redegøres derfor i svaret for de samlede offentlige omkostninger inkl. arbejdsudbudseffekter ved at hæve den statslige elevstøtte svarende til en reduktion af den gennemsnitlige pris for et efterskoleophold med hhv. 100 pct., 75 pct., 50 pct. og 25 pct. for børn fra familier med en husstandsindkomst på hhv. under 275.000 kr. og under 290.000 kr.

Baseret på efterskolernes indberettede årsregnskaber for 2023 var den gennemsnitlige elevbetaling på efterskolerne i 2023 ca. 110.000 kr. (2024-pl). Variationen på elevbetaling er dog stor. I 2023 var elevbetalingen på efterskoler mellem ca. 72.000 kr. og 141.000 kr. (2024-pl). Elever fra husstande i ovenfornævnte indkomstgrupper vil i skoleåret 2023/2024 modtage 1.399 kr. i elevstøtte pr. uge, svarende til 60.000 kr. på et skoleår på 42 uger (2024-pl). Dette efterlader en egenbetaling på ca. 50.000 kr. En reduktion af dette tilbageværende beløb svarende til hhv. 100 pct., 75 pct., 50 pct., og 25 pct. vil kræve en forhøjelse af elevstøtten på hhv. ca. 93 pct., 70 pct., 47 pct. og 23 pct.

Baseret på en række regneeksempler vil det samlet set med betydelig usikkerhed indebære et finansieringsbehov på hhv. ca. 400, 280, 190 og 90 mio. kr. at øge elevstøtten med hhv. ca. 93 pct., 70 pct., 47 pct. og 23 pct. svarende til en dækning af førnævnte gennemsnitlige elevbetaling på 110.000 på hhv. 100 pct. 75 pct., 50 pct. og 25 pct. for indkomstgrupper med en husstandsindkomst på under 275.000 kr., *jf. tabel 1*. Finansieringsbehovet vil stige til hhv. 420, 290, 190 og 90 mio. kr. når indkomstgrupper med en årlig husstandsindkomst på op til 290.000 kr. medtages, *jf. tabel 2*.

Tabel 1. Illustration af merudgifter ved fire eksempler på en forhøjelse af elevstøtten for husstande med en indkomst under 275.000 kr. i skoleåret 2023/24, 2024-pl

Reduktion i den gennemsnitlige pris på et efterskoleophold	100 pct.	75 pct.	50 pct.	25 pct.
Svarende til en forhøjelse af elevstøtten	93 pct.	70 pct.	47 pct.	23 pct.
Udgifter eksisterende aktivitet (mio. kr.)	til 130	90	60	30
Øvrige offentlige udgifter (mio. kr.)	240	160	100	40
Arbejdsudbudseffekter (mio. kr.)	30	30	20	10
I alt, mio. kr.	400	280	190	90

Anm.: Beløbene er baseret på regneeksempler og afrundet til nærmeste 10 mio. kr. Beregningen er foretaget med udgangspunkt i skoleåret 2023/2024 og den dertilhørende kendte elevaktivitet og takster. Elever i skoleåret 2023/2024 vil udløse taxametertilskud i 2024, mens elevstøtten i nævnte skoleår ydes ud fra 2023-takster. De opgjorte omkostninger fordeler sig således på tværs af forskellige finansår og er tiltænkt at give et billede af de varige udgifter ved fuld indfasning af en forhøjelse af elevstøtten. Som følge heraf er udgifterne til elevstøtte omregnet til 2024-pl. Merudgifterne til eksisterende aktivitet omfatter alene forhøjet elevstøtte (fratrasket tilbageløb i form af moms og afgifter). Øvrige offentlige udgifter omfatter udgifter til elevstøtte (fratrasket tilbageløb i form af moms og afgifter) og taxametertilskud til ny aktivitet. Beregningen forudsætter desuden, at den nye aktivitet vil være 10. klasselever, og at en del af den nye aktivitet vil komme fra kommunal 10. klasse, frie grundskoler og frie fagskoler, hvilket medfører reducerede omkostninger for disse uddannelser. Videre er der medregnet øgede kommunale bidrag vedrørende efterskoler som følge af ny aktivitet. Det bemærkes, at en andel af merudgifterne potentielt ville skulle DUT-forhandles.

Kilde: Børne- og Undervisningsministeriets egne beregninger.

Tabel 2. Illustration af merudgifter ved fire eksempler på en forhøjelse af elevstøtten for husstande med en indkomst under 290.000 kr. i skoleåret 2023/24, 2024-pl

Reduktion i den gennemsnitlige pris på et efterskoleophold	100 pct.	75 pct.	50 pct.	25 pct.
Svarende til en forhøjelse af elevstøtten	93 pct.	70 pct.	47 pct.	23 pct.
Udgifter eksisterende aktivitet (mio. kr.)	til 140	100	70	30
Øvrige offentlige udgifter (mio. kr.)	260	170	110	50

Arbejdsudbudseffekter (mio. kr.)	30	20	20	10
I alt, mio. kr.	420	290	190	90

Anm.: Beløbene er baseret på regneeksempler og afrundet til nærmeste 10 mio. kr. Beregningen er foretaget med udgangspunkt i skoleåret 2023/2024 og den dertilhørende kendte elevaktivitet og takster. Elever i skoleåret 2023/2024 vil udløse taxametertilskud i 2024, mens elevstøtten i nævnte skoleår ydes ud fra 2023-takster. De opgjorte omkostninger fordeler sig således på tværs af forskellige finansår og er tiltænkt at give et billede af de varige udgifter ved fuld indfasning af en forhøjelse af elevstøtten. Som følge heraf er udgifterne til elevstøtte omregnet til 2024-pl. Merudgifterne til eksisterende aktivitet omfatter alene forøjet elevstøtte (fratrasket tilbageløb i form af moms og afgifter). Øvrige offentlige udgifter omfatter udgifter til elevstøtte (fratrasket tilbageløb i form af moms og afgifter) og taxametertilskud til ny aktivitet. Beregningen forudsætter desuden, at den nye aktivitet vil være 10. klasseselever, og at en del af den ny aktivitet vil komme fra kommunal 10. klasse, frie grundskoler og frie fagskoler, hvilket medfører reducerede omkostninger for disse uddannelser. Videre er der medregnet øgede kommunale bidrag vedrørende efterskoler som følge af ny aktivitet. Det bemærkes, at en andel af merudgifterne potentielt ville skulle DUT-forhandles.

Kilde: Børne- og Undervisningsministeriets egne beregninger.

Da regneeksemplerne tager udgangspunkt i den gennemsnitlige elevbetaling på efterskolerne i 2023 vil særligt eksemplerne med en forøgelse af elevstøtten med ca. 93 pct., 70 pct. og 47 pct. resultere i, at den statslige elevstøtte vil overstige elevbetalingen for visse efterskoler. Samtidig vil der være skoler med en elevbetaling højere end gennemsnitsværdien på 110.000 kr., hvor statsstøtten, selv med en forøgelse af på ca. 93 pct., ikke vil dække den fulde elevbetaling.

Det bemærkes, at regneeksemplet med en forøgelse af elevstøtten på ca. 93 pct. ikke er foreneligt med nuværende lovgivning, da det følger af § 11, stk. 5, i lovbekendtgørelse, nr. 1172 af 12. august 2022 om efterskoler og frie fagskoler, at egenbetalingen mindst skal udgøre halvdelen af det beløb, der fremkommer ved at fradrage den maksimale statslige elevstøtte i den af ministeriet fastsatte mindste elevbetaling, jf. stk. 2. For skoleåret 2023/2024 gælder som følge heraf en minimums egenbetaling på 163 kr. pr. uge (2024-pl).

En væsentlig del af udgifterne skyldes øgede statslige udgifter til elevstøtte til de elever, der vælger at gå på efterskole efter de gældende regler og satser. Derudover forventes der øgede offentlige udgifter til, at en ændring af elevstøtten vil øge aktiviteten på efterskolerne, som er forbundet med stor usikkerhed.

Der er i regneeksemplerne forudsat, at forhøjelsen for indkomstgrupper med en husstandsindkomst på under 275.000 kr. øger aktiviteten i 10. klasse på efterskoler med hhv. ca. 2.000, 1.400, 1.000 eller 500 elever, mens forhøjelsen for indkomstgrupper med en husstandsindkomst på under 290.000 kr. øger aktiviteten i 10. klasse med hhv. ca. 2.200, 1.500, 1.100 eller 500 elever. Det svarer til, at andelen af elever fra husstande med en årlig indkomst på under 290.000 kr., som går i 10. klasse på efterskole, vil stige fra ca. 17 pct. til mellem ca. 23 til 39 pct., afhængigt af størrelsen på forhøjelsen af elevstøtte.

Den forudsatte aktivitetsændring i regneeksemplerne er baseret på observerede sammenhænge mellem variationen i elevstøtte og andelen indskrevet på efterskole over indkomstfordelingen på baggrund af historiske data. Det bemærkes, at de variationer, der ses i det historiske data, er betydeligt mindre end de ændringer der spørges til. Grundlaget for at skønne over aktivitetsændringen er derfor yderst begrænset, og virkningerne af ændringerne er som følge heraf forbundet med betydelig usikkerhed. Der er ikke observeret ovenfornævnte sammenhæng for 8.-9. klasses elever, hvorfor regneeksemplerne ikke omfatter aktivitetsændringer for 8.-9. klasse. Man må dog formode, at der vil være aktivitetsændringer for 8.-9. klasse i tilfælde, hvor elevstøtten forhøjes betydeligt.

Ændringer i elevstøtten kan endvidere forudsættes at påvirke forældrenes arbejdsudbud, idet en forhøjelse af elevstøtten til de lavere indkomstgrupper bl.a. indebærer en øget indkomstmålretning, hvilket bidrager til at reducere det økonomiske incitament til beskæftigelse. En forhøjelse af elevstøtten på hhv. ca. 23 pct., 47 pct., 70 pct. og 93 pct. skønnes med betydelig usikkerhed at have en negativ afledt virkning på den strukturelle offentlige saldo – som følge af reduceret strukturel beskæftigelse blandt forældrene – på hhv. ca. 10, 20, 20-30 og 30 mio. kr., *jf. også tabel 1 & 2.*

Med venlig hilsen

Mattias Tesfaye